

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasilno koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvu lista „Mir“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin od garmond-vrste vsakokrat

Leto XXX.

Celovec, 26. velikega srpana 1911.

Št. 43.

Nemškimi nacionalcem primanjkuje 880.000 kron!

Nemškonacionalcem primanjkuje v deželni dohodkih letos 880.000 kron! Izdajali so deželni denar tjavendan, brez prevdarka, kje se bo dobilo potrebnih sredstev. Gospodarili so nemškonarodni gospodje zmirom le z namenom, vzdržati svojo stranko, in kjerkoli je kak nemški nacionalca kaj zahteval, se je storilo vse. Saj se je že nemški nacionalca dr. Lemisch že sam norčeval z »Waldnerbachl«, z Waldnerjevimi potečki, to se pravi, karkoli je želel Waldner, izpolnjevala mu je stranka, da ga vzdrži. Waldnerjevi potečki sicer niso vsega požrli, izdajal se je denar tudi za vse mogoče druge agitacijske naprave, ki jih nikdo ne potrebuje: za razne meščanske šole, za zimsko kmečko šolo v Velikovicu za razne železnice, za nepotrebna nova šolska poslopja. Vse to gre na škodo davkoplačevalcev; to se ne da zvaliti le na Slovence in klerikalce, plačevati morajo vsi, sevé tudi tisti, ki pri volitvah glasujejo za nemško nacionalno stranko.

Koroška je vzorna — bila!

Poslanec Steinwender biča deželno gospodarstvo na Koroškem v listu »Tagespost«. Tam pravi: »Koroška dežela je bila do zadnje dobe v denarnem gospodarstvu vzorna.« — Najboljši finančni veščak tu konstatira, da dežela slabo gospodari, da nikomur več ne sme biti v vzgled. Zakaj dežela ni več vzorna, tega Steinwender noče povedati, sicer bi menda zopet planila po njem cela vsenemška druhal, kakor tedaj, ko je v šolskem vprašanju stavljal predlog, da se naj ljudsko šolstvo postavi na novo, praktičnim potrebam odgovarjajoče stališče.

Dr. Steinwender piše: »Deželne doklade v višini 75 odstotkov, do-

klade 120 odstotkov na državni užitninski davek, davek na privatno vino v znesku 12 K za hektoliter, 4 K deželne doklade na hektoliter piva: te številke dajejo lepo izpričevalo ljudski potrpežljivosti.« To se pravi, ko bi ljudstvo ne bilo tako brezbržno, kakor dobrohotni volek v jarmu, bi sploh dosedanjih prevelikih davkov ne bilo mirno prenašalo. Večina ljudi pa je menda zelo potrpežljiva, recimo boljše, neumna, Nemec pravi: »vertrottelt«. Slepo sodeluje s svojim največjim sovražnikom, z nemškonacionalno stranko, ki v deželi dela, kar hoče!

Lepa bodočnost!

»Zdaj ne gre tako več dalje,« pravi Steinwender. »Če nočemo v računu izkazati 880.000 K primanjkljaja, moramo doklade zvišati od 75 na 100 odstotkov in potem še za odplačevanje dolgov nitivinarja nimamo... A že to leto smo doklade zvišali za 10 odstotkov in ni mogoče zvišati jih zdaj za 25 odstotkov... torej smo na Koroškem z latinščino pri kraju!« Tako lepe izpovedi nemškonarodna stranka in sploh nobena stranka še nikdar ni napravila. Povsod drugod bi morala vsaka stranka po takem neuspehu izginiti s površja, a pri nas je vse mogoče, tudi da se nemškonacionalni poslanec norčuje s svojimi volilci in jim javno pravi: »Vse smo vam zapravili, a smo še naprej dobri prijatelji, saj nas bodete zopet volili!«

Račun je neusmiljena stvar; vsega je enkrat konec, denarja pa najprej. Ako je kdo razmetal svoj lastni denar, kaj ga boš pomiloval? Nosil bo bedo sam! Ako oče zapravlja denar svoje družine, ga obsojamo, ker ga zapravlja tistim, ki jih je dolžan ljubiti in zanje skrbeti. Tako družino pomilujemo. Ali družini ni treba plačevati dolgov

očeta, ki niso z njegovim premoženjem pokriti! Tukaj pa zapravlja ena stranka premoženje vse dežele, pravzaprav tega premoženja že davno ni več, potem pa dela dolgove, ki jih morajo plačevati davkoplačevalci še pred tistimi dolgovi, ki jih ima kmet vknjižene na posestvu. Ta dolgove plačuje v obliki davka in davek mora biti plačan najprej, potem šele dobijo denar drugi upniki.

Morebiti se pri teh poročilih začne v glavi daniti nemškutariskim in nemškonarodnim volilcem! Morebiti bodo začeli spoznavati, da volitve niso kak »hec« in samo za to, da se pošteno napadajo klerikalci in Slovenci! Volitve so bitka resnice, pri volitvah se postavljajo oskrbniki za deželno premoženje, in tem nemškonarodnim oskrbnikom primanjkuje letos 880.000 K, ki jih bo morala dežela plačevati!

Ni povsod tako.

Steinwender sam poroča: »Nižje avstrijska, Gornjeavstrijska in Tirolska niso imele deficita.« Kako pa to? Te tri dežele so pa ravno tiste, v katerih liberalizem nikdar ni prišel do veljave! Te tri so vzorne krščanske dežele! Ali je Koroško zadela kaka izjemna nesreča? Ne! Ali je Koroška tako nerodovitna? Ne! Gospodje so le slabo gospodarili in ni bilo drugače pričakovati. Pri volitvah se pri nas zmirom le vpraša, ali je kandidat nemški narodovec? Večji razgrajč ko je, ljubši je Nemcem in nemškutarjem.

Svojčas je Grafenauer zastopal Ziljsko in Kanalsko dolino. Izmed poslancev kmečkega in obrtnega stanu se z Grafenauerjem noben drug niti primerjati ne da! In vendar so ga napadli nemški narodovci. Grafenauerja bi v deželni zboru ne bilo, ko bi ga ne bili volili možje iz Pliberka, Dobrlevasi in Železne Kaple! Ziljani in Kanalčani pa so volili — Fišerja, ki je nemški narodovec in se je kot poslanec izkazal za nezmožnega! Ravnotako se je godilo pri državnozbor-

Podlistek.

Sin-dedič.

Božična črtica. Spisal R. B.

V ozki, temni dolini, tako mi je pripovedovala moja mati, prav daleč gori pod vrhom hriha, je stala na samoti kmečka hiša, kjer se je reklo pri Jermanu. Hiša je stala daleč od glavne doline, zato so imeli njeni stanovalci le malo zveze z ostalim svetom. Ozka grapa, ki je peljala pod hrib, je bila skoraj nedostopna za ljudi. Kdor bi jo videl že tam, kjer se je odcepila od glavne ceste, bi rekel: živa duša ni zašla v to ozko strugo. In res, kakor hitro se odcepi od glavne doline, jo objameta dva strmo padajoča, zaraščena in skalnata bregova, ki delata temo, tako da človek, ki je tja zablodil, komaj najde samotno stezo, ki je z listjem posuta in ne vidi malega potečka, katerega žuborenje je slišati med kamenjem, če ga v jeseni odpadlo listje popolnoma ne vduši. Steza pa se spenja kvišku, više in više, dolinica se zdaj oži, zdaj širi, poteček pa dela slapove. To se ponavlja toliko časa, dokler se dolina ne odpre nekoliko in ne ostane poteček stezi nekoliko v stran. Tedaj se za sveti izza sadnega drevja pol zidana, pol lesena kmečka hiša, z zelenimi okni, s hlevom in svinjakom ob strani. To je bila Jermanovina. Nekoliko v stran od hiše je bilo

nekoliko polja za krompir, sočivje, turščico in druge potrebne domače pridelke. Nad hišo, v hribu, pa je imel Jerman, ki je bil pač eden najpremožnejših kmetov, ker ga radi samote niso nadlegovali biriči, vojaki in drugi ptiči, velike senožeti, tako da je lahko redil precejšnje število krav in drugih živali. Zato pa so tudi maloštevilni prebivalci mirno živeli in se niso mnogo brigali, kaj se godi po svetu okrog. Rodili so se in umirali doma, le malokdaj je šel kateri sinov po svetu, in če je šel, se ni nikdar povrnil. Ponavadi pa je bilo tako: gospodar je umrl, stara je dobila kot, starejši sin nosestvo, ki si je poiskal nevesto, ostali pa so bili strici in tete pri hiši, in nihče se ni pritoževal; delali so vsi in jedli vsi. Ta navada je bila stara pri hiši in nihče si je ni upal kršiti. Samo enkrat pač, tako pravi stara povest, in potem nikdar več, dokler ni hiša pogorela od neznane roke in je zadnji gospodar prodal senožeti ter se naselil drugam.

I.

Na sveti večer je bilo.

Krog in krog je vladala bajna tihota in niti najmanjši, najtišji glasek se ni upal prekršiti veličastnega miru, kraljujočega nad zemljo, nad katero so čule peroti angeljev, ki so dihali tiste svetetrenutke v ljudska srca mir in tolažbo.

Čez in čez je bilo vse pokrito z belo sneženo odejo, dovršen meter na debelo, in drevje se je kar šibilo pod ogromno težo;

tu intam se je izvil vzdih kake preobložene veje in zopet je bil mir.

Tudi nad malo dolinico je vladal mir in nad Jermanovino. Vse je ležalo pod belo poročno odejo in sanjalo sanje o pomladi, niti poteček ni šumel, in sren ni zapel pod nogami prihajajočih ali odhajajočih korakov, le tam daleč, v goščevju je pod skalo, kjer ni snega, nekaj zašumelo; ali je bilo to kamen, ki se je odkrnil, ali žival, iskajoča prenočišča, Bog ve...

Takrat je bila Jermanka, stara pobožna žena, sama doma. Ostali so bili odšli k polnočnici, v dve uri oddaljeno faro, njo pa so pustili za varuha, kot je bila že stara navada: kak starček ali starica naj varuje, ker itak ne more k maši; pa saj tako nima kaj varovati; kdo bo pa prišel na samoto! —

Še je slonela na oknu, odkoder je gledala malo prej za odhajajočimi, dokler ni izginila goreča baklja, ki je razsvetljevala okolico in temne sence, ki so se pošastno risale na snegu v ozki soteski, med skalovjem in gostimi debli bukev. Ko je vse to izginilo, je strmela v temo, na ozke pramene blede svetilke, ki so padali skozi motne, dvojne šipe malih oken pred hišo na sneg in se ondi zvijali v čudnih podobah, kot se je zvijal plamenček sam, ker je bilo olje v svetilki slabo. Ženi so se premikale vele ustnice kot da bi molila ali se pogovarjala v duši z Bog vé kom, ki ga je morda poklicala v spomin.

skih volitvah. Grafenauer si je pridobil vsled svojih zmožnosti v državnem zboru največji ugled! Ali nemški narodovci so planili po njem in postavili proti njemu — učitelja, ki niti učitelj ni, ker nima učiteljskih šol! Nemški nacionalci je šumi, kaj drugega pa nič; takih ljudi potrebuje nemška stranka. Tako se pa ne sme delati, če se noče spraviti v nesrečo državo in deželo. Obrtnik išče poštenega pomočnika, ne nemško-narodnega! Gospod išče poštenega oskrbnika, ne nemško-narodnega! Armada hoče poštenih častnikov, ne nemških narodovcev! Ženin išče poštene neveste, ne nemško-narodne cunje! Ali niso potem gospodarji zblazneli, ki ljudsko premoženje izročujejo na slepo nemško-narodnim razgrajajem?

O vstopu slovenske delegacije v vladno večino.

Vlada namerava v jeseni predložiti parlamentu brambno in finančno reformo. Za rešitev teh dveh velevažnih predlog potrebuje vlada velike in trdne večine. Ministrski predsednik baron Gautsch se bo v ta namen začel pogajati z različnimi parlamentarnimi strankami meseca septembra. Čisto naravno je, da bo skušal pridobiti za vstop v vladno večino Čehi in Slovence. Če se mu to posreči, ima zagotovljeno potrebno vladno večino. Češki voditelj dr. Kramář je pred kratkim že dal razumeti, da bi bili Čehi voljni pristopiti k vladni večini, če jim vlada izpolni najpoglavitejše, že stare češke zahteve. O slovenskih poslancih je pa že itak pred in po volitvah šel glas, da si pripravljajo tla za vstop v vladno večino.

Tak korak slovenskih poslancev bi bil pomemben, oziroma usodepoln predvsem za obmejne Slovence. Prinesel bi jim lahko boljše čase ali pa bi jim vzel zadnjo odporno silo in jih izročil žrelu nemške grabežljivosti. Nemci to dobro vedo. Zato na eni strani želijo, da se priklopijo Slovenci vladni večini, ker jih potrebujejo, na drugi strani pa postajajo nervozni, da bi se nevzdržne narodne razmere na Koroškem in Štajerskem kot v plačilo za vstop v vladno večino ne izpremenile. Graška »Tagespost« je pred nekaj dnevi že pisala, da stoje Nemci na straži in da pazno čujejo, da ne bo dala vlada nobene kupnine Jugoslovanom za njihovo podpiranje sedanje vlade.

»Slovenec« je izjavil nato v sobotni številki čisto v zmislu naših zahtev sledeče: »Naj se razvijejo jeseni parlamentarne razmere kakorkoli, eno je pribito, slovenska delegacija bo imela pred očmi vselej ravnopravnost obmejnih Slovencev. Če imenuje to zahtevo nemški nacionalizem kupčijo ali politiko postulatov (zahtev) ali karkoli, je to povsem irelevantno (vseeno). Slovenska delegacija (poslanci) bo položila račun na

In res: njena duša se je vtoplela v pretekla dni in k molitvi sklenjene roke so drhtele, ustnice pa so se nemo z dušo pogovarjale . . .

Nocoj gredo k polnočnici; kako so srečni! Vedno sem se jaz veselila tega dneva, tega večera in sem šla, toda nocoj, nocoj ne morem. Stara sem in sama na svetu. Ne rečem: sinovi in hči in »mlada«, vsi me ljubijo; toda kje je on, ki so mi ga pokopali!

Koliko časa je že od tega, kar je umrl! Tu je ležal, v tej sobi; ob tem oknu je imel glavo in gledal s steklenimi, napol odprtimi očmi v me. In z belim prtom je bil pogrnen in ob vzglavju so gorele sveče.

Po kratki bolezni je bil umrl, tako nenadoma, da se nismo nadejali. Niti sam ni verjel, da se bliža morda njegova zadnja ura. Ni se dal pregovoriti, da bi napravil oporoko. Zaman sem ga silila in mu pripovedovala, da naj spravi za vsak slučaj vse v red, da ne bo po njegovi smrti sitnosti. Zaman! Komaj po duhovnika je pustil poslati in kmalu nato preminil. Zadnji trenutek je spoznal, da se res bliža koncu; hotel je napraviti oporoko, toda, bilo je prepozno. Jedva so bili poklicali priče, je že zatislil oči in jih ni nikdar več odprl. Z napol razprtimi vekami je gledal v me, kot da bi mi hotel nekaj razodeti, a jaz nisem razumela. Samo jokala sem, nepretrgoma; jokala, ko je ležal na mrtvaškem odru; jokala, ko so

mizo, račun, ki govori o neznosnih krivicah, pod katerimi krivé svoje hrbte že desetletja koroški in štajerski Slovenci, račun, ki bo moral biti prej ali slej poravnat.

Koroška! Teško, da bi se dobil v Avstriji še kak kotiček, kjer bi bil narod tako preganjan in šikaniran, kakor je koroški Slovenec. Tretjina koroškega prebivalstva je oropana popolnoma svojih pravic in se ji godi približno tako, kakor Albancem doli na Turškem. Upravno sodišče je že pred dobrim časom izreklo, da se ne sme kratiti občinam slovenskih šol na Koroškem, ali na Koroškem ne poznajo zakonov. Dočim ima peščica kranjskih Nemcev ljudskih in srednjih šol v izobilju, se mora na tisoče slovenskih otrok na Koroškem mučiti v nemških šolah z jezikom ki mu je popolnoma tuj in nepoznan. Da ne pozabi slovenski otrok svojega materinega jezika, je le zasluga slovenskih družin in duhovnikov! In kaj šele na gospodarskem polju! Deželni odbor koroški, čegar dolžnost bi bila, da skrbi popolnoma nepristransko za dobrobit in gospodarsko povzdigo obeh narodov, ima za slovenski del dežele vedno prazno roko, dočim siplje s periščem denar v nemški del dežele. Ko bi ne imeli koroški Slovenci sami svojih gospodarskih organizacij in pridne roke, bi morali že zdavnaj s praznim žakljem na rami v svet. Opozarjamo samo na deželni kulturni svet, to najnovejšo gospodarsko ustanovo, ki se je ustanovila popolnoma preko Slovencev, v kateri nima slovenski kmet nobenega zastopnika, ki bi tolmačil težnje in potrebe slovenskega kmeta. In ali ni to naravnost škandal, da si morajo koroški Slovenci sami s pomočjo izvendeželnih strokovnjakov ustanavljati živinorejske zadruga, med tem ko ima Koroška na izbiri raznih potovalnih učiteljev, ki so v to poklicani, da gredo kmetu na roko! Kaj koroški slovenski kmet ne plačuje davkov in doli, ne plačuje učiteljev? Naravnost škandal je, ako si upa pri teh razmerah nemško-nacionalni list pisati o politiki postulatov. Kaj pa hočete na jugu več imeti, kakor imate?«

Ko »Slovenec« opiše še razmere na Štajerskem, nadaljuje:

»Brez ravnopravnosti koroškega in štajerskega Slovence na vsej črti naj Nemci in vlada ne delajo računov! Delitev koroškega in štajerskega deželnega in kulturnega sveta, pravice obmejnim Slovincem, to je fundament, brez katerega ni nobenega sporazuma! Kar zahtevajo Nemci na Češkem, to zahtevajo Slovenci na Koroškem in Štajerskem; kar je za Nemce prav, zakaj bi to ne bilo za Slovence?«

»Slovenčeva« izvajanja smo koroški Slovenci sprejeli z zadovoljstvom in zadoščenjem. Pričakujemo pa tudi, da jih bo slovenska delegacija v polni meri in z železno doslednostjo upoštevala!

zabijali krsto; jokala, ko so ga spuščali v jamo, v zevajoč grob in so začele padati na trd les težke, prstene grude, ki so tako strašno donele . . . In jokala sem še potem in molila, veliko, veliko . . .

In na osmino njegove smrti? To je bil najstrašnejši dan v mojem življenju . . .

Sedeli smo v gostilni, jaz, hči, sinovi razven Janeza in nekaterih sorodnikov; vse tete in strici pa so bili zraven.

Pred nami na mizi je stal liter kuhinjskega vina — kako dobro se spominjam — in pogovarjali smo se o rajnem, vsi resnih obrazov in smo se gledali pomenljivo.

»Vsi smo zbrani,« je rekel star stric, »celo sorodstvo.«

»Janeza ni, Janeza,« je zažvrgolela teta in pokrila usta z rogljem rute, zakaj bolej jo je edini zob, ki ga je imela.

Zopet je nastal molk.

»Ubogi fant, ki ne vé, da mu je oče umrl,« je rekel zopet stric, da bi bilo kaj govoriti, in pogledal po omizju. Oči so mu obvisle na Tonetu, ki je bil dve leti mlajši od Janeza, kateri je drvaril na tujem, ker ni imel obstanka doma.

»Zdaj bo moral priti domov, da prevzame gospodarstvo in se oženi; starejši je.« To je dejala druga teta, mlajša od prve in srebala vino.

»Zdaj, zdaj bo doma; rekel je, ko je odšel, da ta čas pride nazaj.« To sem dejala jaz in pogledala v mizo.

Možnost, da bi vstopili v vladno večino Čehi brez Jugoslovanov ali Jugoslovani brez Čehov, ni izključena, ker ne obstoji več »Sl. Enota«. Da v novem parlamentu niso obnovili »Slovenske Enote«, je razumljivo, ker so Čehi kot Slovenci hoteli ohraniti prostejšo roko. Vendar bi pa bilo želeli, da se glede vstopa v vladno večino naredi med Čehi in Jugoslovani iunctim (zveza). Zdi se, da so to v javnosti vse premalo povdarja in se na veliko veselje Nemcev tako tiho podpira stara in za avstrijske Slovence pogubna politika avstrijske vlade: Divide et impera! (Razdeli stranke in boš nad vsako lahko vladal!)

Svetovna vojska?

»Slovenec« piše: Dolgotrajna pogajanja med nemško in francosko vlado so prekinjena. Nemci so svoj čas poslali v Agadir »Panterja«, da javno protestirajo proti Francozom, ki hočejo, oprti na zvezo z Angleži in Rusi, spraviti pod svojo popolno oblast Maroko. Francozi so se pričeli z Nemčijo dogovarjati, kako odškodnino da zahtevajo Nemci za Maroko. O berolinskih pogajanjih med Nemci in Francozi Nemci javnosti niso obveščali, pač so pa to storili Francozi. Začetkom pogajanj so Nemci zelo veliko zahtevali, veliko francosko kolonijo Kongo, kar so Francozi odklonili. Nato so pa Nemci zahtevali precej ozemlja ob kamerunski južni meji. Tudi to zahtevo so Francozi odklonili, nakar so Nemci nekoliko skrčili svoje zahteve, a Nemci hočejo kljub temu za odškodnino polovico ekvatorialne francoske Afrike, kar Francozi odklanjajo. Glede na Maroko pa tudi Nemci Francozom nočejo dati zagotovila, da smejo anektirati Maroko, ker bi se tako kršila algeciraška pogodba.

Položaj je dejansko kritičen. Francoski poslanik Cabon se je zato odpeljal v Pariz, da poroča francoskemu zunanjemu ministru de Selves. Dne 25. avgusta je napovedan francoski ministrski svet, ki mu bo predsedoval predsednik Fallières sam. Cambon se povrne dne 27. ali 28. avgusta nazaj v Berlin.

Nemški državni kancler Bethmann-Hollweg in državni tajnik v Kiderlen-Wächter sta odpotovala v Wilhelmshöhe, da poročata cesarju Viljemu o dosedanjih pogajanjih. Poroča se, da je bil cesar Viljem zelo nezadovoljen, ker pogajanja tako počasi napredujejo in da zato s svojim obiskom vodilna nemška ministra nista bila popolnoma zadovoljna. Cesar Viljem namreč želi, da se kmalu reši maročanska zadeva. Iz Pariza se poroča, da so francoski ministri dali Cambonu nova navodila in da žele, da bi se pogajanja ne zavlačevala. Izjava francoske vlade je previdna in naglašja, da se Nemčiji ne more veliko dovoliti. Neki francoski diplomat je objavil v včerajšnji

»Rajni, Bog mu daj nebesa! — ga ni mogel, kot sem spoznala; zato ne, ker ni ostal doma. Bog vé, ali bi mu bil zapustil posestvo,« je izpregovorila zopet prva teta in še bolj tiščala robc na usta.

»Njemu tiče, on je najstarejši,« se je potegnul stric; vedel je, kam teta cika.

»Doma naj bi bil in delal, kot sem delal jaz. Čemu je šel. Tako bi tudi jaz znal. Šel bi po svetu in prišel po očetovi smrti nazaj ter bi užival to, kar bi drugi pridelali.« Resne so bile te Tonetove besede in pravične so se zdele vsem, le stricu ne.

Pogledali so name vsi, kako bom jaz odločila.

Bila sem nekako zmedena tisti trenutek, pogledala sem zopet v mizo, kakor da bi zbiralala pametne besede, in sem rekla na to: »Oporoke rajni ni zapustil. Zaman sem mu prigovarjala. Pa prepirali se ne bom radi posestva. Odločila bom jaz, tako, kakor vem, da bi bil on pri zdravni pameti napravil. Posestvo naj dobi Tone, ki je bil vedno doma. Janez naj ostane pri hiši, kadar pride, če hoče, ali pa dobi kaj v denarju, če bo Tone hotel; če ne, nič. Tako bi bil on napravil; ni ga mogel trpeti, ker se ni vrgel po njem. Prida ni bil nikdar, tudi doma ne. Pa pustimo to; kot sem rekla, naj bo in pijmo.«

Pili so vsi in kimali; le stricu stvar ni bila po volji; gledal je skozi okno in ni pil. Tedaj je stopil nekdo v gostilno.

»Neue Freie Presse« daljši članek, v katerem previdno sicer, a odkrito priznava, da je položaj resen in očita Nemcem psihološke napake. Francoski diplomat zagotavlja, da Nemci ne bodo ločili Francoske in Angleške in tudi ne Rusije in Francoske, na kar delujejo. Konstatira, da so postali glede na nemške zahteve že tudi Angleži nervozni in da Angleži kriče, če stopi kdo Francozom na noge. Razburjenje med Francozi in Angleži je radi Maroka precejšnje in se je radi dolgotrajnih pogajanj še poostriilo. A tudi v Nemčiji se pričinja nervoznost. Vsenemci hujskajo na vojsko s Francozi. Nemška velika industrija bi rada vojsko, da bi delala kupčije, kakor tudi veliki trgovci, da dobe po vojski nove trge, a nemško ljudstvo za vojsko ni posebno navdušeno, ker zna, da če bi ostala v sluhaju vojske tudi Rusija nevtralna, bi Nemci dosegli uspehe zgolj na kopnem, ker bi na morju brez vsakega dvoma Francozom pomagali Angleži, ki bi radi uničili nemško pomagalje. Francozi se zanašajo tudi na svoja brodovje. Francozi se zanašajo tudi na svoja zrakoplove, ki jih imajo veliko. Avstrija in Italija bi na morju tudi ne pomagali veliko, neglede na to, če bi se vojske udeležila Italija. Mogoče je, da bi premagali Italijani in Avstrijci francosko - angleško sredozemsko brodovje, a ni verjetno, da bi moglo združeno avstrijsko - italijansko brodovje skozi Gibraltarsko morsko ožino. V slučaju vojske, v kateri bi Nemci porazili Francoz na suhem, bi pa le izgubili svoje brodovje, prekmorsko trgovino in najbrže tudi kolonije. Tisti, ki bi imel po vojski dobiček, bi bil Anglež, ki dela zato na vojsko in hujska, kar more. Nemško ljudstvo zato ni nič kaj navdušeno za vojsko, medtem ko Francozi, zanašajoč se na pomoč Angležov in Rusov, že kriče, da bi radi vrnili Nemcem zadane poraze leta 1870/1871. Ljudsko razpoloženje je pa v dobi ljudskih armad velike važnosti tudi za duha in bojaželjnost armade. Če premotrivamo položaj nemških zaveznic, Avstrije in Italije, so nam Avstrijcem in tudi Ogrom pravzaprav nemške maročanske zadeve španske vasi, a po trozvezni pogodbi bi morali Nemčiji na pomoč, če je napadena od dveh držav. Italijane pa itak vleče srce, in če hočemo biti odkriti, tudi njih gospodarske koristi in zgodovina italijanskega kraljestva bolj k tistim Francozom in Angležem, katerim se imajo v prvi vrsti zahvaliti za združeno Italijo. Nemčija se je s svojo maročansko politiko precej zaletela; dasi ima zastopati važne svoje gospodarske koristi v Maroku. Nazaj ne more, ker bi trpel njen ugled kot velevlad. Francozi pa tudi ne morejo dati Nemčiji velikih kompenzacij, ker se francoska vlada boji francoskega ljudstva in ker tega tudi francoski zavezniki Angleži ne trpe. Včeraj so objavili govor francoskega vojnega ministra, ki je povedal, da se Francozi nikogar ne boje. Na to Nemci

niso ostali dolžni odgovora. Odgovoril je nemški cesar Viljem sam. O tem govoru nemškega cesarja poroča »Magdeburger Zeitung«, da je ob orožnih vajah cesar Viljem med drugim govoril: »Živci naše generacije so slabi, a hvala Bogu, mi Germani imamo med vsemi še vedno najboljše živce, kar se bo pokazalo, če bo kdo hotel resno nastopiti proti nam. Tako ga bomo nabili («Wir würden ihm das Leder vollhauen»), da ga bo minulo veselje še enkrat priti.« Uradno potrjeno poročilo še ni, samo taktno ni, da objavljajo listi, kar govori nemški cesar svojim častnikom. Francozi se že pripravljajo na vojsko z Nemci. »Vossische Zeitung« poroča, da so Francozi glede na zunanji položaj odpovedali vse velike manevre. Baje bo vadil zgolj 6. armadni zbor s popolno vojno silo. Odpadejo tudi vaje kavalarije. Francoska mornarica se že tudi z mrzlično naglico pripravlja na vojsko. V Cherbourgu morajo delavci v arzenalu delati čez čas, da se pripravijo za službo podmorski čolni in torpedovke. V calaisško pristanišče so pozvali nenadoma štiri podmorske čolne, ki so vadili v Cherbourgu. To so zelo sumljiva poročila. Znano je pa tudi, da so Angleži takoj, ko so Nemci odposlali v Agadir »Tigra«, koncentrirali svoje vojne brodovje v angleških vojnih pristaniščih. Ni izključeno, da izbruhne radi maročanskih puščav svetovna vojska!

Dnevne novice in dopisi.

Posebni vlak na Svete Višarje. Naznamo vsem tistim dekletom in ženam, ki se bodo udeležile romanja na Svete Višarje, da dobijo vožne listke pri č. gg. župnikih, kjer so vplačale. — Vlak vozi v soboto, dne 2. septembra ob 10. uri 2 min. dopoludne iz Sinčevasi in se na vseh postajah do Celovca ustavi in pride v Žabnice ob 2. uri 31 min. popoludne. Drugi dan vozi iz Žabnic ob 2. uri popoludne in pride v Sinčovas ob 6. uri 10 minut zvečer. — S. K. S. Z.

Škrlatica v Celovcu. Tekom treh dni je v Celovcu pred kratkim umrla za škrlatico sedem otrok, pet v deželni bolnišnici, eden v domobranski vojašnici in eden doma.

Vojaške vesti. Polkovnik generalnega štaba g. Avgust Urbansky pl. Ostrymiecz, šef evidenčne pisarne državnega vojnega ministrstva, je prideljen pešpolku št. 17. v Celovcu. Polkovnik Avgust Glantschnig je dobil Najvišje dovoljenje, da sme sprejeti in nositi komanderski križec kraljevega rumunskega reda »Zvezda Rumunije«, in major Ventour pl. Thurman za oficirski križec kraljevega rumunskega reda »Zvezda Rumunije«.

Umrli je č. g. Valentin Matevžič, župnik v Ovčjivasi v Kanalski dolini, v ponedeljek, 21. avgusta. Rojen je bil v Žrelcu pri Celovcu 6. prosinca 1851. Naj počiva v miru!

Znaki smrti vsled zastrupljenja. V Celovcu je umrla minoli teden žena agenta Fahrenberger, stara šele 25 let, v sumljivih okoliščinah. Vsled tega so izročili deželnemu sodišču babico Pacher.

Spod. Dravbreg. (S' a m o m o r.) 18letni sin župana in bivšega kandidata narodno-napredne stranke na Štajerskem Verdnika, se je pri celovški razstavi več dni zabaval. Petek, 17. t. m., bi bil zopet rad imel od očeta denar. Ker mu ga seveda oče ni dal, je fant šel v Spod. Dravberg pod brzovlak števil. 410, ki mu je odtrgal glavo.

Samoumori. V Vratah se je v Virtičevi bajti obesila 41letna Marjeta Virtič. Pri Grosshardu, občina Waiern, so našli ustreljenega hišnega posestnika Tomaža Fuss iz Trga. V zvezi s samoumori je neka Treza Willegger, ki ima tudi lahko rano na prsih. Sumi se, da sta se nameravala skupno usmrtiti. Pri Fusu so našli dva revolverja, ki sta bila nabita še s štirimi patroni.

Ponesrečen polet Sablatnika. Zrakoplovec Sablatnik, rojen Celovčan, je nameraval v soboto, 19. avgusta, preleteti z letalnim strojem celo Nižje Avstrijsko v spremstvu inženirja Hutterja. Kljub vetrovnemu vremenu je preletel precejšnjo daljavo in je moral trikrat na zemljo po bencin. Ko mu je pri Hornu zopet primanjkovalo bencina, se je zopet spustil na tla, pa v visočini kakih deset metrov ga je veter zanesel na velik kup slame. Letalni stroj se je popolnoma pokvaril, da je nerabljiv, Sablatnik in Hutter pa sta ostala nepoškodovana. Sablatnik namerava nov polet čez Nižje Avstrijsko z novim strojem.

Velika povodenj v št. Vidu. V nedeljo, 20. velikega srpana, se je nad mestom Šent Vid in okolico popoldne od dveh do treh utrgal oblak. Zgornjemlinški potok je vsled tega silno narasel in odnesel, kar so dosegli njegovi valovi. Pri žagi tvrdke Kanačnik so ustavili hudournik bruni in deske in prisilili vodo, da je udrla čez beljaško predmestje. Da bi nevarnost odvrnili od mesta, so poizkusili ognjegasci prodreti jez, ki se je naredil z brunami in deskami, toda zaman. Šele proti četrtemu petemu uro se je posrečilo s pomočjo došlih huzarjev razdreti zgornji del jeza. S tem je bila glavna nevarnost odvrnjena. Po mestu je stala voda 40 cm visoko in je udrla v kleti. 80letnega posestnika Robača sta rešila dva moža iz vode in so ga nezavestnega prenesli v bolnišnico usmiljenih bratov, kjer se ga je posrečilo spraviti zopet k zavesti. V Zgornjih Mlinicah in Treffelsdorfu je povodenj naredila mnogo škode. Vdrla je v hleve in odnesla svinje in drobnico. V Zgor. Mlinicah je utonila neka ženska.

Goriče na Zili. (V a s p o g o r e l a.) Dne 22. avgusta je prihrumela ob pol 8. nevihta nad Zilsko dolino. Strela je udarila pri p. d. Mežnarču v skedenj in je ubila staro mater, ki je šla ravno na skedenj. Ker stoje hi-

Nihče se ni ozrl nanj, razven strica, ki je bil obrnil pogled od okna.

Tujec je postal za durmi in gledal po omizju. Tujo nošo je imel na sebi in veliko culo na hrbtu in začudeno je gledal.

Stric je zazijal in udaril s koščeno pestjo ob mizo: »Pri moji veri, Janez! Janez, revež, kaj gledaš? Pojdi sem! Glej, očeta smo ti pokopali in danes obhajamo osmino.«

Vsi smo se prestrašili in govor nam je zastal v ustih.

Janez je stopil bliže, pozdravil je nekako tuje in dal roko meni in stricu, ki je rekel: »Domov si prišel in boš prevzel gospodarstvo, kaj ne? Taka je bila navada, da dobi posestvo najstarejši in čemu bi jo kršili?«

Janez je pokimal in ostali smo molčali razven Toneta.

Ta pa se je oglasil: »Stvar je že napravljena in ne bomo je spreminjali. Doma naj bi bil. Jaz tudi ne bom hlapec.«

»Kako je stvar napravljena?« se je zavzel Janez.

Zopet smo vsi molčali in le stric mu je odgovoril: »Tako, Tone bo gospodar in ti, ki si najstarejši, nič. Rekel sem, da ni prav, a oni so odločili tako.«

Tedaj se je Janez obrnil do mene: »Ali res?«

Samo pokimala sem: da!

»Tako; — kje pa je oporoka?«

»Ni je zapustil; odločila sem jaz tako, kot sem vedela, da bi bil tudi on storil. Ni te mogel, ker si mu šel od hiše. Doma bi bil.« Tako sem rekla in kar trepetala sem pred njegovimi očmi, ki so tako čudno gledale.

»Doma bi bil . . . Čemu pa sem šel od hiše? Radi sebe ali radi vas; radi očeta sem šel, ki ni pustil, da bi hodil čez hrib k Samotarju v delo, ker bi se bil lahko zagledal v Anico; še na senožeti nisva smela skupaj delati. Za »mlado« je niste hoteli k hiši, to je bilo. Gonili ste me zato z doma in šel sem. Saj je bila to vaša volja. Danes pa sem tukaj; ravno na očetovo osmino sem došel in me hočete, najstarejšega sina, oropati dedne pravice.« Tako je govoril in pol jeza, pol žalost je odsevala iz njegovih besedi.

Nato pa se je njegov glas spremenil v očitanje: »Še pozdravili me niste, ko sem prišel; niste mi ponudili stola in ne nalili kozarca. Skoraj, in bili bi rekli: pojdi, od koder si prišel!«

Stric mu je ponudil stol in nalil kozarec: »Ná, pa ne govori tako hudo. Saj bodo stvar premislili in ti boš dobil posestvo in se poročil, s katero te bo volja. Saj vidiš, da si nedolžen.«

»Nič se ne bo spremenilo!« je udaril Tone ob mizo.

Stric in Janez sta pogledala mene.

»Ne bo se,« sem rekla.

»Lahko zahtevam. Oporoke ni in jaz sem najstarejši.«

»Prva dedinja sem jaz. Obdržim torej posestvo sama in ob svoji smrti bom odločala sama. Za to imam priče.« Ječala sem in vstala. »Dobiš nekaj dote, po moji smrti, če ti bo dedič mogel izplačati . . .«

»Če mi bo hotel, recite. Tega ne bom čakal. Iztirjal bom sam, če bom imel potrebo. Zdaj pa grem po svetu in težko se bom kdaj videli drugače, kot če pridem, najstarejši sin-dedič, po svoj delež.«

Izginil je Janez skozi vrata in jaz in tete smo zajokale, stric je hitel za njim, Tone pa je gledal mrko pred se.

Razšli smo se in tisti dan ga ni videl nikdo več in tudi pozneje ne.

Jaz sem hitela domov. Mislila sem: morda je šel domov in našla ga bom, da ga potolažim.

Ni ga bilo doma, zato sem šla k Samotarju. Tam so me slabo sprejeli in komaj sem zvedela od pastirja, da je bil tam, a ga je Samotar zapodil od Anice, ker ni on dedič na Jermanovini in nima torej pri Anici ničesar iskati . . .

Šla sem domov in gospodarila par let. Ker ni bilo o Janezu ne duha, ne sluha, je prevzel Tone gospodarstvo in se oženil.

(Dalje sledi.)

še blizu skupaj in je tudi veter pihal, se je ogenj zelo naglo razširil in v pol ure je bila skoraj cela zgornja vas v plamenu. Melviška, boreljška, pazerška in blaška požarna bramba so bile kmalu na mestu nesreče, pa niso mogle več drugega pomagati, kakor braniti, da ogenj ni udaril na spodnjo stran vasi. Požarne brambe so imele težko delo, ker v vasi ni vode, ampak so jo morali goniti navzgor na hrib iz Jezernice, ki teče iz Preseškega jezera. Prišle so še požarne brambe iz Gostinje vasi, Sv. Štefana, iz Blač in iz Čajne. Živine sicer ni ostalo v ognju kakor pri Mežnarču 3. junice in 7. svinj. Cela vas šteje 36 števil. Od teh je pogorelo 19 hiš in 18 gospodarskih poslopij. Goriče trpijo veliko zaradi ognja. Dne 10. aprila 1887. je pogorela cela vas. Dne 27. julija 1898. je udarila strela in je pogorela zgornja vas. Dne 5. oktobra 1907. je pogorelo eno gospodarsko poslopje in dne 7. oktobra lanskega leta so pogorele tri hiše z gospodarskimi poslopji vred. Škoda je velika, ker so bili poljski pridelki že večinoma spravljani v skednjih. Pogorelci so zelo potrebni podpore. Škoda je cenjena na približno 250.000 K.

Št. Danijel. (Nevihita, toča in strela.) Hudo nevihto s točo in močnim nalivom smo zopet imeli v nedeljo, dne 20. t. m. Toča je padala kot orehi debela. Prizadeti so posebno nižji kmetje v Št. Danijelu. Poti so od silnega naliva razdrti in raztrgani. Strela je udarila na več krajih. Pri Vodiharju je užgala skedenj, ki je pogorel. Zgorrela je vsa krma in oprava, kar je bilo v skednju in hlevu. Živino in hišo se je posrečilo rešiti. Treščilo je tudi v cerkveni strelovod, na vasi v lipo pred Marinovo gostilno, pri Pludru (županu) v hruško in v Strojni pri Reberniku v tik hleva stoječo hruško. Takega viharnega leta ljudje ne pomnijo.

Grebinj. (Osuševanje travnikov.) Dne 11. avgusta so se zbrali interesi, ki posedajo svoje travnike na vzhodni strani našega trga, in soglasno sklenili, da se še to jesen prične z delom za osuševanje omenjenih travnikov, ki bodo potem dajali veliko več in sicer sladke trave. Stroški so proračunjeni na 35.000 K. Dežela in država prispevata vsaka po 30 odstotkov, tako da pride na posestnike samo 40 odstotkov. Za vse to ima največ zaslug deželni poslanec g. Fl. Ellersdorfer. Gosp. A. Manner, ki ne manjka pri nobenem političnem zborovanju, pri tem važnem gospodarskem posvetovanju ni bil.

Velikovec. (Občni zbor »Hranilnice in posojilnice«.) Dasi že malo pozno, a vendar smo dolžni vsaj na kratko poročati o delovanju naše posojilnice v lanskem letu. Vsega prometa je bilo 1.207.000 kron. Vseh udov je 690, ki jamčijo z vsem svojim premoženjem za varnost hranilnih vlog, kojih je bilo 788.204 K 13 h; vseh posojil je bilo 579.781 K 66 h. Rezervni zaklad znaša 18.161 K 49 h. To je največja slovenska posojilnica na Koroškem, ki si je s svojim reelnim in pravičnim poslovanjem pridobila vsestransko zaupanje. V odbor so se na novo izvolili sledeči gg.: č. g. Ivan Dolinar, župnik v Šmarjeti, Matevž Škofič, posestnik v Št. Jurju, in Miha Melišnik, posestnik na Rudi.

Grebinj. (Novo poslopje.) Velikova posojilnica je podrla staro nerabno pivovarsko poslopje pri Hornerju in pozidala novo zelo lepo in lično poslopje s krasnimi stanovanji. Grebinj je zelo lep kraj s krasno okolico, in bi zato bilo želeti, če bi si želel kak penzionist ali kdo drugi lepo in zdravo stanovanje, da se takoj oglasi.

Velikovec. (Ali smo še v Avstriji?) Dne 14. t. m. je prišlo okoli deset nemškonacionalnih poslancev v Velikovec na uro gledat. Pri tej priliki je bilo vse mesto v zastavah. Pričakovali smo, da imajo Velikovčani toliko patriotičnega duha, da bodo to storili tudi dne 18. avgusta povodom cesarjevega rojstnega dne. Toda ne! Zastave so bile razobešene na javnih poslopjih, cerkvi, cerkvenih in kapiteljskih hišah in »Narodnem domu«. Ali ni to škandal? Tako se je marsikdo izrazil, da zares — nepopisen škandal! Nemškonacionalne poslance ali nemškonacionalne prireditve pozdravljajo z neštevilnimi »frankfurtaricami«, naš

sivolasi 81 let stari in 63 let vladajoči starček in vladar pa ni toliko vreden, da bi mu velikovski nacelniki izkazali toliko časti, da bi k njegovemu rojstnemu dnevu izobesili zastave. V takih razmerah se zares moramo vprašati: Ali smo še v Avstriji?

Velikovec. (Nova krivica.) Tukajšnji c. kr. davčni urad je dosedaj vedno sprejemal pobotnice za dviganje obligacij s slovenskim naslovom. Sedaj pa je kar nenkrat zapretil župnim uradom, da za naprej takih pobotnic ne bo več sprejemal. Po katerem paragrafu je davčni urad opravičen to zahtevati? Odgovor!

Guštanj. (Südmarkina veselica.) Kakor ste že brali v zadnji številki »Mira«, je bila napovedana za nedeljo, dne 20. avgusta, v našem trgu ustanovna slavnost »Südmärke« pod imenom »Sommerfest«. Pričetek je bil napovedan ob 4. uri popoldne. Že dan poprej je županstvo guštajnske občine po slugi dalo naznaniti, da se morajo v čast te slavnosti razobesiti po hišah zastave. Čudno se nam zdi, da na cesarjev rojstni dan, ko vendar vihrajo po vsej širni Avstriji zastave v znak veselja in hvaležnosti do sivega starčka in presvitlega cesarja Franca Jožefa I., ni bilo v Guštanju opaziti nobene zastave razen na cerkvi in šoli. Za to umazano prireditvev protestantskega kalibra pa so dobili ukaz od zgoraj! Na občinski hiši sta viseli kar dve zastavi, ena cesarska, ena občinske oblasti z napisom (Ordnung) Sicherheit na belem platnu. Frankfurtarice so baje vihrale samo tri. Tukaj so pokazali naši purgarji in posilincij svojo takorekoč protiavstrijsko mišljenje. Za veselico so razbijali že par dni poprej; menda so zares mislili, da jih obišče sam nemški cesar. Toda, ko bi prišel, bi jim gotovo povedal, da ne mara izdajalcev naroda, ampak da hoče imeti čisto in rodnomiške ljudi, ne pa iz Slovencev fabricirane bedake. Toda ko je prišlo nedeljo popoldan, so naši nemčurji pričeli delati kisle obraze. Nebo je postalo vedno bolj oblačno in vsak trenutek pretilo z dežjem. Ob 4. popoldan je zagrmelo in vtila se je močna ploha, maloštevilni udeleženci, ki so se bili med tem že nabrali na pripravljemem prostoru, so zbežali in se poskrili po Guštajnu. Ob 6. popoldan je zopet malo ponehalo; tedaj so se že nemčurji zopet pokazali in pričeli svoje komedije. Govornik baje iz Celovca, se je zbasal na oder, opisoval Slovence, od katerih take šleve živijo, oštel Grafenauerja, farje in nekaj liberalnih slovenskih odvetnikov, posebno pa povdarjal, da je bil Guštajn že ob njegovem rojstvu nemški, naj bo in naj tudi ostane! Ko je končal, je zavriskala neka zelo dolgojezična babura: Fuj Windische! Za njo so naši nemčurji odprli svoja nečedna usta in tudi ravno isto zamijavkali. Res kulturno! Smejo biti ponosni na take čine! Sicer dotična nemčurka ne zasluži, da bi se jo omenilo v »Miru«, toda čisto pozabiti je le ne smemo, ima dožge lase, dober jezik, pa prav presneto malo pameti. Dobili so baje precej šampanjca, katerega so prodajali. Imeli so tudi črno pivo in so se ga nekateri prav dobro nažajfali. Sicer jim zavoljotega nismo nevoščljivi. Tudi Guštajnski trgovci so baje nekaj malega darovali, da ne padejo pri nemčurjih v nemilost. To pot so se tudi socialni demokratji izvrstno držali, ker niso obiskali Südmarkine veselice. Nazadnje še omenimo, da smo si lahko ogledali v pouk in zabavo velike otroke, ki so imeli »Standamt«, kjer so se Südmarkovci učili, kako bo izgledal prihodnji civilni zakon, ki si ga tako želijo.

Djekše. Ne zdi se mi vredno odgovarjati takemu časniku, kot je »Štajer«, toda njegovim dopisnikom hočem tole pojasniti: Zavoljo agitacije sodite mene in gospoda župnika po samem sebi; kako ste pravično agitirali, je dokaz, da ste morali hoditi še k sodniji. »Štajerčevemu« dopisniku dam lepo nagrado, ako mi dokaže, da sem jaz pisal zavoljo županove agitacije; jaz župana spoštujem, kakor tudi vse dobre pravične in poštene Djekšarje; velikokrat sem se za njegovo čast potegoval, ko so mu nasprotniki hoteli izpodmakniti županov stolec. »Štajer« piše, da je izgubil mir, ko sva prišla na Djekše jaz in gospod župnik. Jaz pa vprašam sledeče: 1. Kdo je pisal l. 1909. po nemških listih prvokrat o županu, o orožnikih, gospodu župniku in naših ljubih

rajnih, ki so morda že dolgo v miru počivali na varnem dječkem pokopališču, ki je visoko ograjeno z zidovjem? 2. Kdo je pisal v »Freie Stimmen« in »Bauernzeitung«, da bodo kmetje cerkev pustili zlicitirati? Vprašam ali so to mirni časi? Kaj se je nadalje pisarilo zavoljo procesije v Sveče? 3. Kdo pa je dne 2. januarja tako divjal v Kramerjevi gostilni, da se je že v par dneh govorilo na daleč široko, kako grdo so bili napadeni gospod župnik? 4. Kdo pa je tako divjal pri Kramerju dne 13. junija, kdo je hotel napasti našega cerkvenika? Ali ni Štrufej moral dotičnika gnati v drugo gostilno? 5. Kdo pa je tako razgrajal dne 20. junija pri Kramerju? Naj si »Štajerčev« dopisnik o meni misli, kar hoče, pregovor se glasi, da človek sam o sebi ne sme vse najboljše misliti in o drugih ne vse najslabše. Sodil bo že Bog, ki je neskočno pravičen, mene in tebe, samo tebe še posebej, ker si »Štajerčev« dopisnik, četudi nisi kmet. — Na Djekšah, dne 18. avgusta 1911. — Jurij Gözellt.

Hodiše. (Naš »avstrijski« nadučitelj.) Na rojstni dan našega presvitlega cesarja smo našo vas po svojih močeh olepšali in v ta namen razobesili zastave, avstrijske in koroške. Ta dan je tudi naš nadučitelj pokazal svoje mišljenje. Ker sam v naši občini ne stanuje, je pa na stanovanju svoje matere razobesil nemškutarsko zastavo — frankfurtarico. Kaj to pove o mišljenju našega nadučitelja, vsak lahko bere in spozna iz dejanja. Vprašamo pa pri tej priložnosti vse trezno misleče ljudi: Ali se kaj takega spodobi za Avstrijana? Kakor je znano, se je svoj čas naš cesar sam jezil, ker so Celovčani svoje mesto s takimi zastavami »olepšali«. Ali se tako ravnanje spodobi za avstrijskega učitelja, katerega dolžnost je vendar otrokom vcepiti z besedo in dejanjem ljubezen do domovine in cesarja? Pravi odgovor si boste sami vedeli dati!

Žrelec pri Celovcu. (Umni šolniki.) Liberalni krajni šolski svet v Žrelecu je imel dne 11. avgusta zanimivo sejo. Pri tej seji je menda posestnik Švinger predlagal, naj se ves verski pouk vrši v šoli le v nemškem jeziku. Švingerju se je baje pridružil tudi župan Oremus, češ, da se ne more siliti nemških otrok k slovenskemu verskemu pouku! Gospod župnik dr. Arnejc je bil pri seji in povedal, da vendar slovensko in nemško poučuje; saj se je še lansko leto v ravno tem šolskem svetu tirjalo, naj bo verski pouk polnemški, polslovenski. Sploh pa v tej reči župniku ni merodajen krajni šolski svet, marveč cerkvena oblast. Nato se je oglašil Švinger: »Moj otrok se ne uči nič in ne dobi iz veronauka razredov.« — Župnik je nato Švingerja opozarjal, da njegov otrok v drugem razredu niti božjih zapovedi ne pozna in da mora katehet v šoli pač čakati, kdaj bo tako otrok saj nekaj odgovoril, če mu noče dati nezadostnih razredov. Župan Oremus pa je sploh z župnikom že dalj časa silno nezadovoljen; odkar je gospod dr. Arnejc v Žrelecu, menda vsa nemškonarodna politika ne gre gospodom nič več izpod rok kljub vsem podporam od nemškonarodne stranke in — od vlade. Gospod župan je zdaj župniku grozil, da pojdejo sploh k škofu! Če celovski župan gre škofu roko poljubiti, zakaj bi Oremus ne šel? Dejal je župan: »K škofu pojdemo in bomo zahtevali, da se zopet vpelje v cerkvi nemško petje, ki je je odpravil župnik«; potem se je župan pritoževal, da župnik pri ljudeh o njem govori, on pa je »deutscher Mann« in vselej naravnost govori. G. župnik je nato župana opominjal, kako je on, župan, povsod poizvedoval, kaj neki gospod župnik govori o njem pri ljudeh, in ga je vprašal, zakaj ni šel tožiti? Župan je postal razburjen, češ, da ga župnik vedno »frocla« in da ga zdaj že zopet »frocla«. Gospod župnik je potem župana vprašal, ali vse to spada v sejo krajnega šolskega sveta? Kakšen predsednik tega sveta pa je župan, ki sejo tako vodi? Ko bi se imela pričeti debata o Švingerjevem predlogu, je predsednik kratko odločil: »Wir stimmen einfach ab!« Župnik je zahteval besedo; župan mu odgovori: »Sie haben keine Stimme!« — »Jaz imam pravico govoriti k stvari in bom govoril, kakor dolgo se mi poljubi,« je odgovoril župnik. Ko je prišlo do glasovanja, je za nemški poučni jezik pri krščanskem nauku glasoval tudi žid P., vodja velike Fischlrove

VŽIGALICE
družbe sv. Cirila in Metoda
Zaloga pri Jv. Perdanu v Ljubljani.

**MAL POLOŽI DAR
DOMU NA ALTAR!**

Te vžigalice
sovpri pridružbi sv. Cirila in Metoda
v LJUBLJANI.

Zahtevajte in kupujte pri vseh trgovcih slovenske

Ciril in Metodove vžigalice

ki so priznane najboljše.

Glavna zaloga pri tvrcki Ivan Perdan v Ljubljani.

VŽIGALICE
družbe sv. Cirila in Metoda
Zaloga pri Jv. Perdanu v Ljubljani.

**MAL POLOŽI DAR
DOMU NA ALTAR!**

Te vžigalice
sovpri pridružbi sv. Cirila in Metoda
v LJUBLJANI.

Loterijske številke.

Dunaj, 19. avgusta: 45 37 30 75 25
Gradec, 19. avgusta: 86 9 4 64 72
Praga, 16. avgusta: 16 56 81 3 6

G. in kr. intendantca 3. voja.
Št. 7896 I. 1911.

Aviso

zaradi zakupne oddaje sena, slame, drv in premoža za v postajah

Trst	vojaskem preskrbovališču v	Trstu	25.
Bazovica		Ljubljani	26.
Koper	občinskem uradu v	Kanalu	29.
Ljubljana	vojaskem preskrbovališču v	Mariboru	30.
Kanal	okrajnem glavarstvu v	Ptuj	31.
Maribor	vojask. preskrbovališču v	Gorici	1.
Strass	občinskem uradu v	Korminu	2.
Ptuj	vojask. filial. preskrboval. v	Celju	4.
Gorica		Sl. Bistrici	5.
Kormin	občinskem uradu v	Trbižu	6.
Celje		Bovču	7.
Slov. Bistrica	okrajnem glavarstvu v	Radgoni	9.
Trbiž	vojask. preskrbovališču v	Celovcu	11.
Malborjet	vojask. filial. preskrboval. v	Beljaku	12.
Rabl	občinskem uradu v	Kočah	13.
Bovec		Bruckn. M.	14.
Radgona	okrajnem glavarstvu v	Judenburgu	15.
Celovec	vojask. preskrbovališču v	Gradcu	16.
Beljak (Jez.)		Gradišću	18.
Koče	okrajnem glavarstvu v	Trziču	19.
Bruckn. Muri		Št. Vidu n. G.	20.
St. Marein		Volšpergu	21.
Judenburg	vojask. preskrbovališču v	Poreču	22.
Gradec		Rovinju	23.
Gradišće			
Ronki			
Trzič			
Št. Vid n. Glini			
Volšperg			
Poreč			
Rovinj	občinskem uradu v		

Za to obravnavo veljavne pogoje obsegajo pri gori navedenih obravnavalnih mestih razgrnjeni razglasi in zvezki pogojev, kateri zadnji se dobivajo zastoj pri vojaških preskrbovalnih skladiščih.

V Gradcu, avgusta 1911.

C. in kr. intendantca 3. voja.

Kolar ali mizar

se išče za občino Bistrica pri Pliberku, kjer je zadosti dela. Več pove županstvo Bistrica, pošta Šmihel pri Pliberku.

Kupujte narodni kolek !!

U zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Življenje svetnikov in svetnic božjih.

Spisala dr. J. Rogač in M. Torkar.

Dva dela, druga izdaja.

Cena: Mehko vez. K 8.—, za družnike K 6.—, po pošti franko K 1.— več. — V dva dela trdo vez. z usnjatim hrbtom K 12.—, za družnike K 8-80, po pošti franko K 1.— več.

Lekarna A. Thierry-ja balzam.

Edino pristen z zeleno redovnico kot varstveno znamko.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apothekes des
A. Thierry in Pregrada
bei Reibitz-Sauerbrunn.

Postavno zavarovano.
Vsaka ponaredba, posnemanje in razprodaja drugih balzamov z znamko, ki lahko moti, se bo sodnijskim potom zasledovalo in kaznovalo. — Nedosegljivo zdravilno sredstvo proti vsem boleznim dihal, pri kašlju, zasliženju, hripavosti, olajša katarr, prsne in pljučne bolezni, posebno dobro sredstvo pri influenci, želodnim boleznim, vnetju jeter in slezene, netečnosti, slabi prebavi, zapeki, proti zobobolu in ustnim boleznim, trganju v udih, opeklinami, prišču itd. 12/2 ali 6/1 ali 1 velika specialna steklenica K 5-60.

Lekarnarja A. Thierry-ja
edino pristno
centifolijsko mazilo

zanesljivo in sigurno učinkujoče proti vsem še tako starim ranam, tvorom, ranitvam, vnetjem, uljesom, odstrani vse tuje reči iz telesa in prihrani marsikatero bolešno operacijo. Zdravilno sredstvo proti še tako starim ranam itd. 2 lončka staneta K 3-60.

Izdelovatelj: Adolf THIERRY,
lekarna PRI ANGELOU VARIHU
v Pregradi pri Rogatecu.

Dobiva se skoro po vseh lekarnah. Na debelo v medicinaldrogerijah.

Posestvo z gostilno naprodaj

v Tucah, pošta Žrelc pri Celovcu. Pojasnila daje posestnik pd. Miklavc v Tucah št. 8.

Zaradi bodočega novoizidanja

:: hiše je krojno blago po ::
znižanih cenah
naprodaj.

Za prekupce posebne cene.

Z velespoštovanjem

ANTON RENKO, Celovec,
vogel Novi trg in Kramerjeve ulice.

Jožef Božič v Celovcu

Beljaška cesta šte. 14

trgovec z mešanim blagom

kupuje in prodaja vsakovrstne deželne pridelke, kakor žita, maslo, sir, jajca, mleko itd. Zlasti priporoča patentirano olje za večno luč in oglje za kadilnice

vsakovrstno kadilo, francoski in navadni stenj, voščene in druge cerkvene sveče itd.

Lovske puške

vseh sestav, priznana delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig,

družba z omeji. zavezo : v Borovljah na Koroškem.

Ceniki brezplačno in poštine prosto.

Hotel Trabesinger v Celovcu

Velikouška cesta št. 5

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in pozimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo poceni.

Veliko dvorišče za vozove in trije hlevi za konje.

Za zabavo služi **kegljišče,** pozimi zakurjeno. Poleti sedi na **senčnatem vrtu.**

V tem hotelu najdeš vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno ob sredah zvečer.

Velike dvorane za shode in veselice.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 5.000.000.

Rezervni fond čez K 600.000.

Denarne vloge obrestujemo po **4 1/2 0/0** od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicje. Eskompt in incasso menic Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek, 300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8- za komad. Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10- za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.